

Tabulka 58 Hodnocení utváření dovedností žáků SŠ v předmětech začleněných v RVP do společenskovední oblasti (podíl výskytu v %)

Sledované ukazatele utváření dovedností žáků	Dějepis	Výchova k občanství	Jiný SV předmět
Demokratické prostředí, vzájemná komunikace, zájem o výuku	81.0	90.5	89.2
Diferenc. nároky a požadavky podle schopností a možností žáka	47.3	54.4	48.6
Obsahová správnost	96.8	97.4	99.1
Objasňování neznámých termínů a cizích slov	66.2	70.0	75.6
Propojení s praxí a životními situacemi	57.0	93.0	93.8
Akce mimo školu, výlety, exkurze	36.0	13.8	20.2
Vyhledávání souvislosti s ostatními předměty	57.1	71.3	75.9
Podpora estetického vnímání, citění a prožívání	48.7	64.1	60.6
Podpora pozitivního vnímání sebe sama	57.0	77.8	77.9
Rozvoj žakovské tvořivosti, citu a vkusu	29.3	45.1	52.5
Podpora zdravého životního stylu	6.2	25.9	26.8
Aktivity na podporu multikulturní výchovy	27.3	25.3	23.8
Seznamování se s místní kulturou	40.5	34.8	34.0
Podpora žáků se SVP	35.1	35.0	38.2
Příležitost pro nadané žáky	18.7	12.5	20.0

Výše uvedené údaje ukázaly, že PP se zaměřili především na obsahovou správnost, řadu sociálních dovedností již u žáků vyžadují vzhledem k jejich věku automaticky, stále využívali více následná výchovná opatření.

Pro výuku společenskovedních předmětů u maturitních oborů je charakteristická vysoká míry propojení výuky s praxí a s životními situacemi (80,3 % sledovaných hodin), vyhledávání souvislosti s ostatními předměty je však na překvapivě nízké úrovni (37,3 %). Obsahová správnost je stejně jako u ostatních předmětů na vysoké úrovni (98,3 %), ve srovnání s ostatními vzdělávacími oblastmi poskytuje SOV ve zvýšené míře prostor pro aktivity na podporu multikulturní výchovy (23,5 %) a pozitivní vliv na vyjadřovací schopnosti žáků má objasňování neznámých termínů a cizích slov (72,5 %). Výuka je využívána pro práci s vyhledáváním informací (53,5 %) a jejich další využívání (56,3 %). Ve 30 % sledovaných hodin bylo využito ICT, především pro jednoduché prezentace učiva. Z výukových metod je nejčastěji zastoupen výklad učitele (96,3 %), rozhovor (73,5 %) a práce s textem (62,0 %).

Výuka v nematuritních oborech je ještě výrazněji propojena s praxí (95,9 % sledovaných hodin) a na rozdíl od maturitních oborů jsou více hledány souvislosti s ostatními předměty (70,0 %). Obsahová správnost je na vysoké úrovni, významný je přínos oblasti pro podporu multikulturní výchovy (34,1 %) a objasňování neznámých termínů a cizích slov (61,5 %). Obdobným způsobem je zapojeno využívání práce žáků se zdroji (60 %) a využívání vyhledaných informací (57,8 %). ICT bylo využito ve 20 % sledovaných hodin, vždy pro prezentaci učiva. Z výukových metod je nejčastější výklad učitele (94 %), velmi časté je zapojení rozhovoru (92 %) a aktivizujících metod (58 %).

Školy aktivně začleňují projekty, kterými společenskovední vzdělávání žáků dále podporují. Tuto formu projektů realizovalo 70 % navštívených škol. Všechny navštívené školy využívaly některou z forem externího partnerství pro obohacení výuky společenskovedních předmětů a rozvoj sociální gramotnosti žáků, nejčastějším partnerem školy se staly kulturní instituce, obce, kraje nebo mikroregiony a firmy. Ve 40 % navštívených středních škol se žáci zapojovali do předmětových soutěží a olympiád. Třetina učitelů společenskovedních předmětů (34 %) uvedla, že měli možnost se seznámit i s praxí ve vzdělávacích systémech v zahraničí, nejčastěji prostřednictvím návštěvy školy v zahraniční nebo studijního pobytu.